

nakonec ani zjevné důkazy o násilí. Postižení v trestní rovině jsou podle advokátů, kteří se k věci vyjadřovali, u pedofilie, ale i u ostatních sexuálních trestných činů, k nimž dochází ve vztahu k nezletilým, v Rusku velmi nedostatečná, vesměs formální a mírná. Dokonce je všeobecně známo, že v trestní legislativě RF pojem „pedofilie“ ani neexistuje! Možná to souvisí i s tím, že celosvětově představuje problém přesná a jasná definice této, eufemisticky řečeno „sexuální praktiky“. Podle mezinárodní klasifikace nemocí, kterou sestavuje WHO, byla pedofilie v r. 1965 zařazena pod pohlavní „zvrácenosti“, za dalších 8 let mezi „úchyly“ a v r. 1993 mezi „poruchy sexuální orientace“.

Praktičtí psychiatři rozlišují mezi pedofilii duševně zaostalých lidí a pedofilii regresivní (u lidí, u nichž neprobíhá pohlavní život již jako u dospělých), třetí kategorií jsou pak vlastní „zvrhlíci“, pro které jsou děti jen objekty zvýšené sexuální touhy, která je dál umocňována strachem z nezákonných styků s nezletilými. Mnozí psychiatři dokonce na pedofilii nepohlíží jako na něco patologického, ale jen jako na porušení sociálních norem.

V důsledku této klasifikační nejednotnosti lze v RF pedofily odsoudit podle několika statů TZ. Poměrně často se tak děje těm, kdo natáčí dětské porno. Nejprísnejší tresty jsou od 8–15let vězení a hrozí těm, kdo poruší paragraf 132 odstavec 3 – dopustí se násilného jednání sexuální povahy vůči osobě zřejmě nedosažující 14 let. V uvedených případech přitom nebude podstatné, zda šlo jen o pokus nebo o samo jednání. Čtyřmi lety odnětí svobody bude potrestán ten, kdo se dopustí pohlavního styku nebo jiného jednání sexuálního charakteru s osobou, která ještě nedovršila 16 let. Tak zní paragraf 134 TZ. V paragrafu 135 se pachatel „nemravného jednání“ dočká pokuty 300 tisíc nebo odnětí svobody na dobu nejvýše tři roky. Bez diskuse je zde to, že s takovými pachateli se ve vězeňském „společenství“ moc nikdo nemazlí. I tak je pojetí sexuálního násilí páchaného na dětech a nezletilcích v TZ RF velmi benevolentní.

Pak ovšem není divu, že se vším popsaným v pozadí ruská společnost, již odedávna nestávající účtu k zákonům v hierarchii svých životních hodnot příliš vysoko, navrhuje hodnotit takové porušení zákona „podle svědomí“. Mezitím ovšem v jiných zemích soudí pedofily velmi přísně. Ve většině západních zemí je pedofilie považována za velmi závažný sexuální trestný čin. A čím větší je věkový rozdíl mezi pedofilem a jeho obětí a čím nižší věk dítěte, tím je trest větší. Ve Francii např. sám prezident Sarkozy navrhl pro pachatele takovýchto činů trest doživotí nebo, pokud se zvažuje jejich propuštění, jedině pod podmínkou souhlasu s kastrací.

V Rusku se na téma zpřísnění trestů pro pedofily vyjádřil jen prezidentský kandidát Andrej Bogdanov, který navrhl dát trestné činy, namířené proti rodině a dětem na roveň vraždám, tomu by měla odpovídat i trestní sazba. Minulý rok na podzim požadovalo kardinální zpřísnění zákonných opatření vůči pedofilům i samo MV RF. Mezi argumenty pro tyto kroky zaznělo také, že počet násilných sexuálních trestných činů, spácha-

ných na dětech a nezletilých, narostl jen v minulém roce 1,5x. Také vzrostl počet vražd, spáchaných na dětech. MV uvažuje o tom, že východiskem bude zpřísnění kontrol pedofilů ze strany psychiatrů, ale nejen jich, i lidí, kteří projevují o děti „nezdravý zájem“.

Jistě si ale musíme přiznat, že jen samotné zákony, i ty nejpřísnější, radikální a včasným řešením situace nejsou a být nemohou. Zákony reagují na čin již spáchaný, nezabraňují mu. Jak dosáhnout toho, aby k takovým trestným činům nedocházelo, je komplexem provázaných opatření. Jednak ve výchově mládeže, v chápání zvláštností vzájemných vztahů mezi lidmi ve společnosti, v důrazu na etiku a společenskou morálku. A také v neposlední míře v odpovědnějším vztahu ke své práci ochránců práva, kteří jen neochotně zahajují trestní řízení, protože jim to přináší spoustu práce se shromažďováním důkazů. Bezrestnost umožňuje darebákům spoléhat se na to, že co prošlo jiným, projde i jim, jako se stalo v popisovaném případě.

PENZE? ŽIVOT TEPRVE ZAČÍNÁ!

Každoročně odchází z MV, Ozbrojených sil Ruska a dalších silových ministerstev a ústředních orgánů do zálohy kolem 30–50 tisíc důstojníků a poddůstojníků ve věku, který podle občanských měřítek zdaleka není věkem penzijním. Tito propuštění „rezervisté“, se se službou loučí ještě plní sil a musejí si chtít nechtě zvyknout na život v civilu. Pro většinu z nich je hledání si nové práce vážným problémem. Trochu lépe jsou na tom odborníci – tedy právníci, lékaři, technici, programátoři, hůře pak náčelníci štábů, instruktoři, pracovníci ostrahy. Tito „penzisté“, aby zúročili své zkušenosti a znalosti v nových podmínkách, musejí často absolvovat různé rekvalifikační kurzy, a to stojí nemálo peněz.

Nedá se říct, že vedení země zůstalo stranou. Již v r. 2001 bylo přijato vládní usnesení, nazvané O státním programu sociální adaptace příslušníků armády, podléhajících propuštění z Ozbrojených sil RF, dalších vojsk, vojenských formací a orgánů a jejich rodinných příslušníků. Znělo to vznešeně, ale jen na papíře. Ukázalo se totiž, že společnost na řešení tohoto problému ještě není připravena. Naštěstí ale se do alespoň částečného řešení pustilo vedení Nezávislé koordinační expertní rady. Letos se objevil na Internetu zcela nový portál. Jeho tvůrci jsou elitní profesionálové z řad vědeckých pracovníků, inženýrů, programátorů a také zástupců profesorských sborů významných vysokoškolských zaří-

zení státu. Jejich přičiněním vznikl multifunkční programový systém, jehož základem jsou údaje informačně-analytické, statistické, normativně právní a dokumentační. Tvůrci věnovali budování portálu víc než 4 roky. Většina z interaktivních serverů a nástrojů portálu jsou vlastními vývojovými projekty a nic podobného se na Internetu zatím nevyskytuje.

Jedním ze základních programů je právě pomoc těm, kdo odešli ze silových struktur a nemohou si v civilu najít vhodné uplatnění. K cílům tvůrců patří nejen rekvalifikace mladých penzistů, ale i pomoc v nalezení pracovního uplatnění a při organizaci podnikatelských aktivit. Předseda Nezávislé rady genpor. Očirov se vyjádřil, že přece není možné, aby se člověk, který měl doposud zvláštní důvěru státu, stal nepotřebným. A program Nezávislé rady je nejen papírově, ale zdá se, a to je hlavní, i materiálně zajištěným projektem podpory, na němž je sympatické i to, že může fungovat nejen ve velkých městech, ale i v nejvzdálenějších koutech zemí.

A jak tedy tento program vypadá? Představte si třeba podplukovníka, plného pracovního elánu, který právě odešel do výslužby a žije se svou rodinou kdesi v malém městečku v tajze, naděje na získání bydlení ve velkém městě žádná. Přitom by se nabízela možnost začít podnikat, v uvedeném případě třeba s biotopivem, briketami z odpadu, vznikajícího při zpracování dřeva, nebo nábytkem ap. Chybí ale počáteční rozjížděcí kapitál. Člen Nezávislé rady kandidát lékařských věd Jelisejev říká, že počítají s možností vyhlášení konkurzů, m.j. i na poskytování grantů, investic, záruk ap. Například, kdyby se skupina takovýchto „penzistů“ rozhodla rozjet nějaké podnikání, pomůže Nezávislá rada jak návodnou instrukcí, tak i podle potřeby reálnými prostředky. Rada uzavřela smlouvy s řadou komerčních bank, které se rozhodly do programu vložit nemalý kapitál. A co víc: pokud se v Radě shodnou na tom, že podnikatelský záměr je vysoce perspektivní, dostane zdarma do začátku ještě prioritní premii. I v případě, že se záměr neumístí na oceňovaných místech, dostanou podnikatelé prostředky do začátku, ale za jiných podmínek – třeba jako tzv. americkou hypotéku nebo v podobě leasingu. V průběhu podnikání mohou ale lidé, kteří dlouhodobě nosili uniformu, narazit na další problém, který doposud nemuseli řešit – třeba účetnictví nebo právní ošetření pronájmu pozemku pro založení provozovny, případně daňové záležitosti. I zde nastupuje uvedený portál, jehož součástí je kompletní potřebné poradenství pro začínající podnikatele. Na stránkách portálu najdou programy, které pomohou zhodnotit podnikatelský záměr, provést všestrannou expertizu projektů, ale i vytvořit a vést účetnictví, navrhnout a následně kontrolovat termínový kalendář, vyplňovat celní deklarace, formovat marketinkovou politiku a předvídat možné problémy.

A nakonec dobrá zpráva i pro nepenzisty a nepodnikatele – portál je nekomerční, bezplatný, veškeré jeho služby jsou určeny pro nejširší internetovou veřejnost, což je v tomto případě altruismus nevídaný.

Dana SLOŽILOVÁ